ВІДГУК
офіційного опонента
доктора педагогічних наук, професора
Ольги Анатоліївни Комар
на дисертацію Ганни Романівни Клімашевської
«Формування готовності до креативної професійної діяльності майбутніх учителів початкових класів в умовах Нової української школи»,
подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії
за спеціальністю 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями)

Цілісний аналіз дисертаційної роботи Ганни Романівни Клімашевської «Формування готовності до креативної професійної діяльності майбутніх учителів початкових класів в умовах Нової української школи» надав змогу сформувати узагальнені висновки про її актуальність, обґрунтованість наукових і теоретичних положень, достовірність отриманих результатів, теоретичну та практичну цінність та надати комплексну загальну оцінку дисертації, результати якої представлено для захисту на здобуття наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями) на засіданні разової спеціалізованої вченої ради ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» (м. Полтава).

Дисертація Г. Р. Клімашевської – авторська, самостійна, оригінальна наукова праця, яка сприяє вирішенню поставленої наукової проблеми – формування готовності майбутніх учителів початкових класів до креативної професійної діяльності в умовах Нової української школи.

Актуальність теми дослідження

Реформаційні процеси, що відбуваються в сучасній вітчизняній вищій педагогічній освіті, орієнтовані на розвиток здатності майбутніх фахівців, зокрема вчителів початкових класів, ефективно виконувати свої професійні обов’язки в майбутній педагогічній діяльності. Вирішення цього завдання детермінується, з одного боку, загальними засадами їхньої професійної підготовки для сучасної педагогічної освіти, а з іншого – специфікою педагогічної діяльності як унікального освітнього середовища, яке висуває окремі вимоги до майбутнього вчителя, виражені в структурі їхньої готовності до професійної педагогічної діяльності.

У контексті професійної діяльності майбутніх учителів початкових класів актуальності набуває їхня готовність до креативної професійної діяльності в умовах Нової української школи, сформованість якої є вирішальною умовою швидкої адаптації вчителя до професійної педагогічної діяльності, ефективного провадження освітньої діяльності, спрямованої насамперед на розкриття особистісних можливостей та інтересів учнів, а потім – на розвиток інтелектуально розвиненої, ініціативної особистості здобувача початкової освіти, здатної нестандартно та творчо мислити, креативно розв’язувати завдання в будь-яких життєвих ситуаціях. Важливо також акцентувати увагу на становленні позитивної «Я-концепції» майбутніх учителів початкових класів в умовах сучасних змін, яка є базовою передумовою їхнього професійного самовдосконалення та подальшого розвитку.

Погоджуємося з Г. Р. Клімашевською, що, попри інтенсивні різнопланові дослідження вітчизняних та зарубіжних науковців до окремих елементів досліджуваної проблеми (С. Дорофей, О. Будник, І. Гавриш, В. Ільїн, В. Павленко, Н. Петрушова, М. Саврасов, Diyarova Shahlo Rovshan kizi, Mamatkulova Malikaxon Vakhobjon kizi, A. Mroz , B. Olafsson, K. Picardo, S. Uzakbaeva, J. Vitterso, K. Yakubov та ін.), жодне з досліджень не забезпечує вповні виконання завдання формування готовності до креативної професійної діяльності майбутніх учителів початкових класів в умовах Нової

української школи. За таких умов, дослідження Г. Р. Клімашевської є достатньо актуальним. Цей висновок підсилюється низкою виявлених дисертанткою суперечностей:

1) суспільною потребою в компетентних учителях початкових класів, здатних до креативної професійної діяльності в умовах Нової української школи та недостатньою сформованістю готовності до неї майбутніх фахівців за традиційних умов організації освітнього процесу в ЗВО;

2) затребуваністю педагогічних кадрів початкової школи з високим рівнем готовності до креативної професійної діяльності та недостатністю ґрунтовних наукових досліджень, що розкривають теоретико-методологічні засади та практичні стратегії формування готовності до креативної професійної діяльності здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 013 Початкова освіта;

3) експоненціальним зростанням обсягів навчальної й професійної інформації та недостатньою готовністю майбутніх учителів початкової школи до її засвоєння в процесі професійної підготовки.

Маємо підстави стверджувати, що актуальність теми та необхідність її розв'язання також підвищується проаналізованим дослідницею змістом робочих програм та силабусів для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та проведеним анкетуванням викладачів експериментальних закладів вищої освіти з огляду забезпечення підготовки майбутніх фахівців до креативної професійної діяльності в сучасній початковій школі.

Крім того, про значущість роботи свідчить і те, що вона виконана відповідно до тематичних планів наукових досліджень кафедри розвитку дитини раннього і дошкільного віку ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» «Міждисциплінарні стратегії дослідження інноваційних педагогічних систем у сучасному освітньому просторі» (державний реєстраційний номер: 0124U002803), а також у межах реалізації науково-дослідної роботи кафедри теорії і практики початкової освіти ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет», яка є складовою комплексної наукової теми «Професіоналізм педагога: теоретичні і методичні аспекти» (державний реєстраційний номер: 0115U003313).

Ступінь обґрунтованості наукових положень, рекомендацій та висновків, сформульованих у дисертації

Сформульовані Г. Р. Клімашевською основні наукові положення, результати дослідження та висновки, представлені в дисертації, є аргументованими та змістовними, що забезпечуються належною методологічною базою та теоретичними засадами дослідження, наявністю в дисертації відповідності об'єкта та предмета дослідження її меті та завданням, що представлені у «Вступі» до дисертації; підтверджуються широтою та різноманітністю опрацьованої джерельної бази (309 джерел, зокрема: законодавчі та нормативні документи, філософська, педагогічна, психологічна, методична, довідкова література, монографії, дисертаційні роботи, наукові статті), що обґрунтовує належний рівень опрацювання стану проблеми, і загалом не викликають сумніву.

Заслуговують також на увагу:

- повнота висвітлених Г. Р. Клімашевською основних результатів дослідження у фахових науково-педагогічних виданнях категорії Б (3 публікації), зарубіжному виданні (Польща, 1 публікація);
- якісна апробація окремих положень у доповідях на міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференціях і семінарах Ради «Молодий учений «Донбаський державний педагогічний університет», а також на засіданнях кафедр закладів вищої освіти, які були задіяні в педагогічному експерименті;
- результати перевірки дисертаційної роботи на унікальність, що надало змогу зробити висновок про відсутність академічного плагіату.

Зміст, результати проведеної роботи, висновки до розділів та загальні висновки повністю відображають основні положення дисертації.

Достовірність висновків та наукова новизна отриманих результатів

Об'єкт, предмет і мета дисертаційної роботи коректно сформульовані та логічно пов'язані, що надало змогу Г. Р. Клімашевській визначити основні завдання дослідження та успішно їх виконати, про що свідчать отримані результати дисертанткою. Висновкам, які повністю відображають основні положення дисертації, властиві повнота, глибина та логічність викладу.

Вірогідність і достовірність одержаних дисертанткою результатів, викладених у висновках до розділів та загальних висновках, підтверджується широтою й різноманітністю опрацьованої джерельної бази, що обґрунтовує належний рівень опрацювання стану проблеми, а також застосуванням комплексу адекватних меті і завданням роботи методів (теоретичних, емпіричних та статистичних), наукових підходів до здійснення дисертаційних розвідок; вирішена дисертанткою проблема формування готовності до креативної професійної діяльності майбутніх учителів початкових класів, що передбачала розроблення, теоретичне обґрунтування та впровадження технології формування готовності до креативної професійної діяльності майбутніх учителів початкових класів, підтверджується успішним передзахистом дисертаційної роботи на кафедрі розвитку дитини раннього і дошкільного віку ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» (протокол № 7 від 13 березня 2025 року).

Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що: *уперше*: теоретично обґрунтовано, розроблено та експериментально перевірено технологію формування готовності майбутніх учителів початкових класів до креативної професійної діяльності в умовах Нової української школи як сукупність раціональних форм, методів, засобів і ресурсів освітнього процесу, об'єднаних метою функціонування та єдністю реалізації, що спрямовані на формування позитивної мотивації до творчого опанування професією вчителя, інтегрованої системи знань про сутність технологій креативної професійної діяльності вчителя та умінь і навичок творчої освітньої діяльності; розроблено структурно-функціональну модель технології формування готовності майбутніх учителів початкових класів до креативної професійної діяльності в умовах Нової української школи, що характеризується системно-функціональною єдністю блоків – концептуально-цільового (соціальне замовлення, мета, завдання, наукові підходи, принципи); змістово-процесуального (змістові домінанти, види діяльності, методи, форми, засоби, етапи технології, педагогічні умови) й діагностично-аналітичного (компоненти, критерії, рівні, результат); подано авторське трактування поняття «готовність до креативної професійної діяльності майбутніх учителів початкових класів»: інтегративне професійно-особистісне утворення в єдності стійкої мотивації до досягнення успіху та самореалізації в професії (мотиваційний компонент), наявності системи світоглядних та професійних знань (когнітивний компонент) та умінь і навичок планування та організації творчої педагогічної діяльності (діяльнісний компонент); обґрунтовано його структуру.

Авторкою дисертації *уточнено* понятійно-категоріальний апарат дослідження проблеми формування готовності до креативної професійної діяльності майбутніх учителів початкових класів (категорії «творчість», «креативність», «креативні здібності», «креативні якості», «креативне освітнє середовище закладу вищої освіти», «креативна діяльність», «креативна професійна діяльність», «креативна професійна діяльність учителя початкових класів», «готовність до професійної діяльності», «креативна компетентність»).

Подальшого розвитку набули: методологічні підходи до формування готовності майбутніх учителів початкових класів до креативної професійної діяльності; наукові уявлення про зміст і структуру готовності до креативної професійної діяльності майбутніх учителів початкових класів; зміст, форми, методи та засоби професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи в контексті ідей інформатизації та технологізації освітнього процесу; критерії з відповідними показниками сформованості готовності до креативної професійної діяльності майбутніх учителів початкової школи: мотиваційний компонент (мотиваційно-ціннісний критерій: показники: позитивна мотивація до пошуку нестандартних, відмінних від

традиційних способів розв'язання навчальних завдань; система ціннісних орієнтацій; спрямованість на саморозвиток, успіх); когнітивний компонент (інтелектуально-світоглядний критерій: показники: обсяг та система професійних знань про інноваційні технології навчання, зокрема креативні техніки навчання, методи, прийоми, форми та засоби її реалізації; розвинене критичне мислення; творчі здібності); діяльнісний компонент: (діяльнісно-рефлексивний критерій, показники: креативні якості; створення самостійного оригінального продукту своєї діяльності; саморефлексія в процесі креативної професійної діяльності).

Оцінка змісту дисертації, її завершеності та відповідності встановленим вимогам

Дисертаційна робота Г. Р. Клімашевської містить нові, раніше не захищені наукові положення, а обґрунтовані результати в сукупності розв'язують актуальну наукову проблему.

Дисертаційна робота має чітку структуру, відзначається цілісністю та логічністю викладу наукового матеріалу і складається зі вступу, двох розділів, висновків, додатків, списку використаних джерел, таблиць та рисунків

У «Вступі» дисертантка на достатньому науковому рівні обґрунтувала актуальність теми, чітко визначила об'єкт, предмет, мету й завдання, теоретико-методологічні засади дослідження, сформулювала гіпотезу, охарактеризувала методи дослідження, розкрила наукову новизну, практичну значущість отриманих результатів, навела відомості про впровадження та апробацію одержаних результатів, структуру дисертаційної роботи.

Зміст розділів і підрозділів відповідає назві структурних компонентів роботи та переконує в тому, що авторка досягла сформульованої мети та виконала визначені у «Вступі» завдання дослідження.

У першому розділі дисертації – «Теоретичні основи формування готовності до креативної професійної діяльності майбутніх учителів початкових класів в умовах Нової української школи» – здійснено теоретичний аналіз креативної професійної діяльності майбутніх учителів початкових класів в умовах Нової української школи як психолого-педагогічної проблеми. Критичний аналіз Г. Р. Клімашевською наукових джерел та їх узагальнення надав підстави стверджувати, що категорія «готовність до креативної професійної діяльність учителя початкових класів» базується на поняттях: «творчість», «креативність», «креативні здібності», «креативні якості», «креативне освітнє середовище закладу вищої освіти», «креативна діяльність», «креативна професійна діяльність», «креативна професійна діяльність учителя початкових класів». Позитивним уважаємо обрані авторкою уточнення дефініцій цих базових понять.

Заслуговують схвальної оцінки схарактеризовані авторкою сутність і структурні компоненти ключового поняття дослідження – «готовність до креативної професійної діяльності майбутніх учителів початкових класів в умовах Нової української школи».

Наукову цінність має науково обґрунтована та розроблена дисертанткою технологія формування готовності майбутніх учителів початкових класів до креативної професійної діяльності в умовах Нової української школи. Основними складовими елементами технології як цілісного освітнього процесу формування готовності до креативної професійної діяльності майбутніх учителів Нової української школи визначено такі: концептуально-цільовий (мета, яка відповідає тенденціям розвитку освіти), змістово-процесуальний (зміст технології; технологічний процес – методи, форми, засоби і ресурси взаємодії суб'єктів освітнього процесу; етапи формування готовності до креативної професійної діяльності) та діагностично-аналітичний (результат та його аналіз). Зазначене має найбільшу практичну цінність дисертаційної роботи Г. Р. Клімашевської.

До незаперечних переваг дисертаційної роботи варто віднести розроблення структурно-функціональної моделі технології формування готовності майбутніх учителів початкових класів до креативної професійної діяльності, що містить такі блоки:

концептуально-цільовий, змістово-процесуальний та діагностично-аналітичний. Авторська модель передбачає реалізацію технологічного, особистісно-діяльнісного, креативного та акмеологічного підходів із метою формування готовності здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 013 Початкова освіта; принципів: системності, наступності, єдності внутрішнього та зовнішнього, варіативності, інтегративності, креативної професійної поведінки, рефлексивності, самоорганізації, самовизначення та професійно-акмеологічної спрямованості; педагогічних умов: розвитку позитивної мотивації до набуття креативних навичок професійної діяльності, інтеграції формальної та неформальної освіти в професійній підготовці майбутніх учителів початкових класів, оптимізації самоосвітньої складової професійної підготовки через індивідуальну траєкторію навчання, щодо формування досліджуваного феномена.

Позитивним уважаємо графічне зображення структурно-функціональної моделі формування готовності до креативної професійної діяльності майбутніх учителів початкових класів, подане на рис. 1.3.1, що надає змогу візуалізувати ключові взаємозв'язки та залежності між основними елементами технології, що значно сприяє глибшому розумінню її структури та реалізації.

Другий розділ – «Експериментальна перевірка технології формування готовності до креативної професійної діяльності майбутніх учителів початкових класів» надав змогу розробити зміст і програму експериментальної роботи, визначити бази проведення педагогічного експерименту, розробити методи діагностики сформованості готовності до креативної професійної діяльності майбутніх учителів початкових класів, дослідити вихідний рівень сформованості готовності до креативної професійної діяльності майбутніх учителів початкових класів, експериментально перевірити технологію готовності до креативної професійної діяльності майбутніх учителів початкових класів в умовах Нової української школи, проаналізувати та оформити результати дослідно-експериментальної роботи.

Зокрема, на констатувальному етапі експерименту досліджено педагогічний потенціал професійно-педагогічних дисциплін, науково-дослідної, самостійної роботи та позааудиторної діяльності здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 013 Початкова освіта. Зроблено висновок про те, що майже всі освітні компоненти та види діяльності створюють потенційне середовище для формування готовності до креативної професійної діяльності майбутніх учителів початкових класів, але в повній мірі не використовуються суб'єктами освітнього процесу для формування досліджуваного феномена.

Діагностика рівнів сформованості мотиваційного, когнітивного та діяльнісного компонентів готовності майбутніх учителів до креативної професійної діяльності під час констатувального дослідження виявила, що серед рівнів розвитку всіх компонентів в експериментальній групі переважає реконструктивний рівень. Найнижчим рівнем розвитку характеризується діяльнісний компонент готовності майбутніх учителів до креативної професійної діяльності за діяльнісно-рефлексивним критерієм; найвищим рівнем розвитку – мотиваційний компонент готовності майбутніх учителів до креативної професійної діяльності за мотиваційно-ціннісним критерієм.

Отримані автором результати констатувального експерименту дали підстави стверджувати, що за традиційних умов організації освітнього процесу в закладах вищої освіти формування готовності до креативної професійної діяльності майбутніх учителів початкових класів у процесі фахової підготовки є недостатньо ефективним і потребує вдосконалення.

Відповідно до визначених завдань дослідження формувальний етап передбачав упровадження технології формування готовності до креативної професійної діяльності майбутніх учителів початкових класів у процесі професійної підготовки, а також був спрямований на виявлення креативного потенціалу освітнього середовища педагогічних університетів на основі визначених етапів реалізації технології, зокрема, *мотиваційно-*

цільового (передбачав усвідомлення як особистісної, так і соціальної значущості творчості, організації креативної діяльності в процесі професійної підготовки); *організаційно-технологічного* (забезпечував вирішення завдань, пов'язаних із розвитком її компонентів (мотиваційний, когнітивний та діяльнісний) і був спрямований на розвиток творчого мислення, гуманістичного світогляду та системи знань, що побудувало сутність креативної професійної діяльності шляхом формування навичок застосування інноваційних технологій в освітній діяльності); *рефлексивно-коригувального* (забезпечував потреби в творчому самовираженні, що визначав формування індивідуального шляху орієнтації студентів на творчість у професійній діяльності, із подальшим їх коригуванням; прагнення до професійного саморозвитку та самореалізації в педагогічній діяльності).

Зупинимось окремо на вагомій практичній складовій. Найбільш цінною, на нашу думку, є розроблена та реалізована дисертанткою авторська експериментальна програма, яка була представлена: студією педагогічної майстерності «Креативний педагог: виклики сучасності» для викладачів і кураторів академічних груп, елективним курсом «Технологія формування готовності до креативної професійної діяльності майбутніх учителів початкової школи в умовах Нової української школи: теорія і практика», програмою самоосвітнього менеджменту для студентів «Креативна професійна діяльність сучасного учителя початкових класів».

Програма експериментальної роботи відбивала концептуальний план здійснення професійної підготовки учителів початкових класів та була спрямована на вирішення ключових завдань у формуванні готовності до креативної професійної діяльності, а саме: розвиток мотивації на досягнення високих результатів діяльності; формування якостей комунікативності, творчого мислення, перцептивних здібностей, педагогічної техніки; формування системи професійних знань як основи креативної професійної діяльності; розвиток гуманістичної позиції особистості учителя.

Результати контрольного дослідження надали змогу Г. Р. Клімашевській констатувати, що статистична суттєвість відмінностей між експериментальної та контрольною групами спостерігається лише після впровадження технології готовності майбутніх учителів початкових класів до креативної професійної діяльності. Діагностика рівнів сформованості компонентів досліджуваного феномена виявила, що характерним для здобувачів вищої освіти експериментальної групи є творчий рівень порівняно з реконструктивним рівнем на констатувальному етапі дослідження. Найбільший приріст спостерігається за мотиваційно-ціннісним (μ+17,3) та інтелектуально-світоглядним (μ+18,5) критеріями, що засвідчило ефективність технології формування готовності до креативної професійної діяльності майбутніх учителів початкових класів та необхідність її подальшого впровадження в освітню практику педагогічних ЗВО.

Загалом зміст дисертації, публікацій дисертантки дають підстави стверджувати, що поданий до захисту рукопис дисертаційної роботи є завершеним і самостійним дослідженням, його результати характеризуються науковою новизною, мають теоретичне і практичне значення та пройшли необхідну апробацію. За рівнем наукової новизни одержаних результатів та їх практичною цінністю робота відповідає вимогам наказу МОН України № 40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження вимог до оформлення дисертації» (зі змінами).

Практичне значення отриманих результатів

Практичне значення результатів дослідження визначається розробленням і впровадженням у практику роботи закладів вищої освіти, що здійснюють підготовку здобувачів спеціальності 013 Початкова освіта на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти, технології формування готовності до креативної професійної діяльності майбутніх учителів початкових класів. Задля забезпечення ефективності технології формування готовності майбутніх учителів початкових класів до креативної професійної діяльності в умовах Нової української школи оновлено зміст та вдосконалено форми, методи та засоби

навчання професійно зорієнтованих освітніх компонентів («Вступ до спеціальності», «Основи природничих наук», «Педагогіка», «Методика навчання природознавства», «Методика навчання інтегрованого курсу “Я досліджую світ”», «Методика навчання математики», «Методика навчання української мови», «Інноваційні технології навчання в початковій школі», «Практична підготовка», «Технології навчання мовно-літературної освітньої галузі “Мова і література”», «Технології навчання освітньої галузі “Математика”», «Технології навчання природничої освітньої галузі “Людина і світ”», «Методичний практикум із педагогічної освіти») розроблено та впроваджено в практику фахової підготовки здобувачів; авторську програму, що представлена елективним курсом «Технологія формування готовності до креативної професійної діяльності майбутніх учителів початкової школи в умовах Нової української школи: теорія і практика», програмою самоосвітнього менеджменту «Креативна професійна діяльність сучасного учителя початкових класів» (для студентів експериментальної групи), а також студією педагогічної майстерності «Креативний педагог: виклики сучасності» для науково-педагогічних працівників.

Основні положення, результати та висновки дослідження можуть бути використані викладачами ЗВО під час оновлення освітніх програм підготовки фахівців зі спеціальності 013 Початкова освіта першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, програм обов’язкових та вибіркових освітніх компонентів; у системі підвищення кваліфікації педагогів закладами післядипломної педагогічної освіти, самоосвітній діяльності студентів.

Повнота викладу основних положень дисертації в опублікованих працях

Ключові положення й результати дисертаційної роботи належним чином висвітлені й апробовані у 13 наукових і навчально-методичних публікаціях автора (із яких 11 – одноосібні), зокрема в 3-х статях наукових фахових виданнях України, 3-х статтях зарубіжних наукових виданнях та у 7-ми статтях в інших виданнях та матеріалах всеукраїнських та міжнародних науково-практичних конференцій. Кількість, обсяг та зміст друкованих праць відповідають вимогам МОН України щодо публікацій основного змісту дисертації на здобуття наукового ступеня доктора філософії.

Зауваження та дискусійні положення щодо змісту дисертації

Оцінюючи загалом позитивно наукове та практичне значення отриманих дисертанткою результатів, дозволимо собі висловити зауваження та рекомендації до деяких положень дисертації, які можуть бути предметом наукової дискусії та напрямами подальшої дослідницької роботи, зокрема:

1. На наш погляд, у п. 2.2 дисертаційної роботи не знайшли належного відображення шляхи впровадження педагогічних умов формування готовності майбутніх учителів початкових класів до креативної професійної діяльності.

2. У вступі дисертаційної роботи авторкою визначено низку суперечностей, існування яких і спонукало до вирішення проблеми формування готовності майбутніх учителів початкових класів до креативної професійної діяльності. Проте бажано було б пояснити, чи вдалося дисертантці вплинути на їх усунення за рахунок одержаних результатів дослідно-експериментальної роботи?

3. Робота виграла б, якщо б дисертантка ширше представила вивчення досвіду формування готовності майбутніх учителів початкових класів до креативної професійної діяльності в закладах вищої освіти зарубіжних країн, зокрема країн Європейського Союзу та апробувала його окремі аспекти.

4. Як побажання слід відмітити доцільність представлення на контрольному етапі експерименту, подібно до констатувального, методу використання експертного оцінювання викладачів, кураторів експериментальних закладів вищої освіти, стейкхолдерів із метою оцінювання авторської технології формування готовності майбутніх учителів початкових класів до креативної професійної діяльності, що надало б

змогу більш переконливо довести ефективність і необхідність упровадження технології в освітню практику педагогічних закладів вищої освіти.

5. Досліджуючи процес професійної підготовки, важливо врахувати, що в умовах сучасних реалій, особливо з огляду на зростання популярності дистанційного навчання, доречним є онлайн опитування, що забезпечує більшу масштабність учасників педагогічного експерименту. Доцільно було б окреслити авторську позицію з цього питання в тексті дисертації та надати приклади таких опитувань у додатках.

Загальні висновки та оцінка дисертації

Отже, дисертаційна робота «Формування готовності до креативної професійної діяльності майбутніх учителів початкових класів в умовах Нової української школи» є самостійним, завершеним науковим дослідженням, виконаним на актуальну тему професійної підготовки майбутніх учителів початкових класів в умовах реформування початкової та вищої освіти. За рівнем наукової новизни, одержаних результатів та їх практичною цінністю робота відповідає вимогам наказу МОН України № 40 від 12.01.2017 «Про затвердження вимог до оформлення дисертації» (зі змінами), Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії (Постанова Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44), а її автор – Клімашевська Ганна Романівна – заслуговує присудження наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями), галузь знань 01 Освіта / Педагогіка.

Офіційний опонент:
доктор педагогічних наук, професор
завідувач кафедри фахових методик
та інноваційних технологій у початковій школі
Уманського державного
педагогічного університету
імені Павла Тичини — Ольга КОМАР

Ректор Уманського державного
педагогічного університету
імені Павла Тичини
доктор педагогічних наук,
професор — Олександр БЕЗЛЮДНИЙ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
Код 02125639
Черкаська область